

Кічурчак М. В.
д-р. екон. наук, професор,
Львівський національний університет
імені Івана Франка, Львів, Україна
 ORCID: 0000-0002-1927-5704

РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР ІНВЕСТИЦІЙ У СЕКТОРІ ІНФОРМАЦІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ В УКРАЇНІ: ДО І ПІД ЧАС ВІЙНИ

Одним з важливих чинників розвитку підприємництва у секторі інформація та комунікація є інвестиції. Це зумовлене тим, що інвестиції у цьому секторі спрямовані на розробку і впровадження нових продуктів, сприяють підвищенню продуктивності праці, розвитку інновацій та підтримують цифрову трансформацію в інших секторах української економіки. Війна в Україні впливає на інвестиційну активність суб'єктів господарювання у секторі інформації та комунікації у регіональному розрізі. З огляду на це потрібно проаналізувати регіональні відмінності в інвестиціях у секторі інформація та комунікація до і під час війни в Україні (табл. 1).

Таблиця 1 – Капітальні інвестиції в основний капітал у секторі інформація та комунікація за регіонами України

Регіон	Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності, тис. грн			Темпи зростання капітальних інвестицій, % до поперед. року		Структура капітальних інвестицій, % від загального обсягу			Капітальні інвестиції, тис. грн. на 1 суб'єкта господарювання	
	2020	2021	2022	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021
Вінницька область	168629	215233	339123	127,6	157,6	0,80	1,07	2,01	25,65	26,95
Волинська область	11206	7688	14990	68,6	195,0	0,05	0,04	0,09	4,37	2,41
Дніпропетровська область	91068	127349	295480	139,8	232,0	0,43	0,63	1,75	4,85	5,61
Донецька область	1446349	2053795	4647	142,0	0,2	6,84	10,20	0,03	330,90	417,69
Житомирська область	11983	12351	10430	103,1	84,4	0,06	0,06	0,06	2,88	2,46
Закарпатська область	8522	7073	10417	83,0	147,3	0,04	0,04	0,06	3,69	2,31
Запорізька область	94858	15758	37324	16,6	236,9	0,45	0,08	0,22	12,05	1,65
Івано-Франківська область	24596	27885	35071	113,4	125,8	0,12	0,14	0,21	5,85	5,19
Київська область	17465	59626	30233	341,4	50,7	0,08	0,30	0,18	1,36	3,76
Кіровоградська область	10155	16869	28104	166,1	166,6	0,05	0,08	0,17	3,99	5,42
Луганська область	3242	30098	к/с	928,4	...	0,02	0,15	...	2,31	19,80
Львівська область	184429	246511	294548	133,7	119,5	0,87	1,22	1,75	7,96	8,47
Миколаївська область	18901	18093	8267	95,7	45,7	0,09	0,09	0,05	3,28	2,60
Одеська область	207484	137355	141498	66,2	103,0	0,98	0,68	0,84	17,63	9,48
Полтавська область	63657	68436	53948	107,5	78,8	0,30	0,34	0,32	13,18	11,44
Рівненська область	1432	3113	34746	217,4	1116,2	0,01	0,02	0,21	0,45	0,78
Сумська область	15046	12123	18194	80,6	150,1	0,07	0,06	0,11	4,54	2,91
Тернопільська область	28293	38880	58025	137,4	149,2	0,13	0,19	0,34	10,34	11,19
Харківська область	157081	339401	184554	216,1	54,4	0,74	1,69	1,09	5,11	9,25
Херсонська область	11367	10412	к/с	91,6	...	0,05	0,05	...	3,78	2,88
Хмельницька область	7197	7126	16227	99,0	227,7	0,03	0,04	0,10	2,01	1,59
Черкаська область	19916	30269	27092	152,0	89,5	0,09	0,15	0,16	3,55	4,49
Чернівецька область	12563	21159	14539	168,4	68,7	0,06	0,11	0,09	5,26	7,13
Чернігівська область	3164	4179	6915	132,1	165,5	0,01	0,02	0,04	0,83	0,89
м. Київ	18526136	16617342	15205497	89,7	91,5	87,62	82,56	90,13	295,50	223,19

Джерело: побудовано та обчислено автором на основі [4]

З одного боку, на науково-методологічному рівні це дослідження продовжує вивчення регіональних особливостей функціонування сектору інформації та комунікації в економіці України. Зокрема, проведено порівняння динаміки структурних змін в цьому секторі на регіональному рівні з використанням індексів регіональної спеціалізації Кругмана, Герфіндала та Тейла та розроблено симультанну модель функціонування цього сектору за регіонами України [1]. Оцінено головні тенденції регіонального розвитку сектору інформації та комунікації, його місця і ролі для повоєнної відбудови креативних індустрій [2].

Визначено чинники структурних змін у секторі інформація та комунікація в країнах ЄС та окреслено перспективи європейської інтеграції для України [3]. З іншого боку, доцільно виокремити головні закономірності інвестування суб'єктів господарювання у секторі інформація та комунікація до і під час війни.

Згідно з даними табл. 1 у 2020-2022 рр. фіксували регіональні відмінності в обсягах капітальних інвестицій у секторі інформація та комунікація. Лідерські позиції за обсягами капітального інвестування в цьому секторі до війни займали м. Київ, Донецька, Львівська, Одеська, Харківська та Вінницька області.

У 2022 р. ситуація змінилася під впливом війни, Донецька область перестала бути одним з провідних регіонів України за обсягами капітальних інвестицій в секторі інформація та комунікація, замість неї стала Дніпропетровська область.

Також існують розбіжності в темпах зростання капітальних інвестицій у секторі інформація та комунікація у регіональному розрізі.

У 2021 р. можна виокремити регіони із надзвичайно високими темпами зростання обсягів капітальних інвестицій та регіони, де фіксували падіння темпів зростання. Зокрема, у 2021 р. майже в 9 разів зросли обсяги капітальних інвестицій у цьому секторі в Луганській області, у 3 рази – у Київській області, у 2 рази – у Рівненській області. Через війну змінилися регіональні темпи зростання капітальних інвестицій у секторі інформація та комунікації, майже в 11 разів вони зросли у Рівненській області порівняно з 2021 р., у 2 рази – у Волинській, Дніпропетровській, Запорізькій та Хмельницькій областях. Це зумовлене такими особливостями як релокація суб'єктів господарювання в цьому секторі та віддаленість від лінії фронту.

Крім того, існує регіональна нерівномірність капітальних інвестицій у секторі інформація та комунікація з точки зору структури та в середньому на 1 суб'єкт господарювання в цьому секторі. Це свідчить про те, якими є складним і багатофакторним процес інвестування у секторі інформація та комунікація за регіонами України. На нього впливають просторове розміщення регіону, демографічний та соціальний чинники, умови безпеки тощо.

Отже, існують позитивні тенденції в інвестуванні у секторі інформація та комунікація в Україні, пов'язані із збільшенням обсягів капітальних інвестицій. Проте у регіональному розрізі існують відмінності у цьому процесі. Під час війни також відбувається інвестування в цьому секторі, проте перевага надається регіонам, які віддалені від активних бойових дій. Перспективи активізації інвестицій у секторі інформація та комунікація будуть залежати від успіхів України на фронті, поточної соціальної та економічної ситуації в країні та темпів цифрової трансформації.

Список використаних джерел

1. Kichurchak M. Information and communication sector at the core of Ukraine's creative economy: assessing the structure of intercorrelations for sustainable development and postwar recovery. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2023. Вип. 49. С. 3–18. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2023.49.0.4901> (дата звернення: 29.03.2024).
2. Кічурчак М. Вплив сектору інформації та комунікації на просторовий розвиток і пост-воєнну відбудову креативних індустрій в економіці України. *Економічний форум*. 2023 № 1 (3). С. 12–21. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-3-2> (дата звернення: 15.03.2024).
3. Кічурчак М. Структурні зміни в секторі інформації та комунікації в системі креативної економіки країн ЄС: досвід для України. *Економіка і прогнозування*. 2022. № 3. С. 115–130. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2022.03.115> (дата звернення: 09.03.2024).
4. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 11.03.2024).